

el-asr

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori 'Ja sam doista musliman.' (Sura Fussilef, ajet 33.)

Savremena sredstva komunikacije – blagodot i iskušenje

ČOVJEČE, ZAR SI SEBI NAJMANJE BITAN?

Vrijednost Kudsā

ново u prodaji... novo u prodaji... novo u prodaji...

IZ RECENZIJE

Autor je u ovom djelu na studiozan način tretirao pitanje istihare i gotovo da nije ostavio finisu koja se tiče spomenutog namaza a da joj nije posvetio pažnju, iako, želeći olakšati čitateljima, autor nije ulazio u dublja pravna debatiziranja i rasprave koje su ponekad zamorne i predstavljaju teškoću mnogim čitateljima. S druge strane, profesor Dervišić ukazao je na brojne nepravilnosti koje se tiču istihara-namaza, što je knjigu učinilo dodatno vrijednom i interesantnom...

Dr. Safet Kuduzović

Djelo *Ispravno shvatanje i obavljanje istihara-namaza*, našeg uvaženog profesora Bilala ef. Dervišića, svojevrsan je pokušaj da na ispravan način, u svjetlu sunneta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, muslimanima na našem podneblju rasvijetli svakodnevne životne izazove i dileme. Autor na jedinstven i veoma zanimljiv način istražuje problematiku istihara-namaza s ciljem da taj fenomen objasni u svjetlu Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, sunneta i prakse i daje osvrt na neke uvriježene i raširene običaje u pogledu klanjanja istihara-namaza, koji nemaju uporišta u našoj vjeri, poput odlaska priučenim "bulama", sihribazima i vidovnjacima, kako bi oni za nas klanjali istihara-namaz, što je velika zabluda...

Dr. kurra hafiz Fadil Bektaš

SPECIFIKACIJE O KNJIZI

Naziv djela: **Ispravno shvatanje i obavljanje istihara-namaza**

Autor: **Bilal Dervišić, prof.**

Recenzija: **Dr. Safet Kuduzović
Dr. kurra hafiz Fadil Bektaš**

Kontakt: **0038761230053**

Izdavač
Stichting Hidzra
Vertweg 13,
5301 TA Zaltbommel
Nederland

Telefon redakcije:
(0031) 617332323
E-mail: redakcija@el-asr.com
Internet: www.el-asr.com
Registracija: ISSN 18730795

REDAKCIJA

Urednik
Šerif Fazlić

Šerijatska recenzija
Mr. Osman Smajlović

Menadžment
Nedžad Jusufović

Stalni saradnik
Hasan Stranjac

Marketing
Amer Husić
Edin Zukić

DTP
Senad Redžepović

Dizajn naslovne strane
Nihad Silić

Web stranica
Ensar Hadžiselimović

Pretplata
Enes Jakupović

Lektura
Sumeja Đurić, prof.

U ovom broju pišu:

Dr. Hakija Kanurić
Hajruddin Tahir Ahmetović, prof.
Amir Durmić, prof.
Adnan Nišić, prof.
Nevad Alijagić, prof.
Sadik Turković, prof.
Muhamed Ikanović, prof.
Adnan Fetić, prof.
Nevad Alijagić, prof.
Midhat Bašić, prof.
Halil ef. Makić
Hasan Stranjac
Abdullah Nasup
Edis Vejselović
Nurmina Strika

Januar/Februar 2018/1439 H.G. broj 82

INFORMACIJE O PRETPLATI

ZA BOSNU

Godišnja pretplata : 27,00 km
Godišnja elektronska pretplata: 15,00 km

GRUPNE GODIŠNJE PRETPLATE

ZA BOSNU

(Ovo znači da se više osoba iz jednog mjesta pretplati da dobivaju list na jednu adresu)

2 komada	42,00 km
3 komada	57,00 km
4 komada	72,00 km
5 komada	87,00 km
6 komada	102,00 km
7 komada	117,00 km
8 komada	132,00 km
9 komada	147,00 km

CIJENA PO BROJU ZA DŽEM'ATE

10 komada sa poštarinom	27,00 km
15 komada sa poštarinom	42,00 km
20 komada sa poštarinom	54,00 km
itd.....	

INFO/ NARUDŽBE

Tel: **062311 101**
E-mail: **marketing@el-asr.com**

Obavezno nas kontaktirajte, u vezi načina uplate na gornji email ili telefon.

INFORMACIJE O PRETPLATI

IZVAN BOSNE

Godišnja pretplata za Evropu: € 30,00
Godišnja pretplata izvan Evrope: € 45,00
Godišnja elektronska pretplata: € 15,00

GRUPNE GODIŠNJE PRETPLATE

ZA EVROPU

(Ovo znači da se više osoba iz jednog mjesta pretplati da dobivaju list na jednu adresu)

2 komada	€ 45,00
3 komada	€ 55,00
4 komada	€ 90,00
5 komada	€ 100,00
6 komada	€ 110,00
7 komada	€ 120,00
8 komada	€ 130,00
9 komada	€ 140,00

CIJENA PO BROJU ZA DŽEM'ATE

10 komada sa poštarinom	€ 25,00
15 komada sa poštarinom	€ 37,50
20 komada sa poštarinom	€ 50,00
25 komada sa poštarinom	€ 62,50
30 komada sa poštarinom	€ 75,00
35 komada sa poštarinom	€ 87,50
itd.....	

INFO/NARUDŽBE

Tel: **0031 6 17700257**
E-mail: **pretplata@el-asr.com**

Uplate za Evropu:

IBAN: **NL94INGB0005010803,**
SWIFT/BIC: **INGBNL2A,**
IME BANKE: **ING Bank**
Na ime: **Stichting Hidzra**

Obavezno nas kontaktirajte, prije ili poslije vaše uplate, zbog vaše adrese i drugih podataka.

SADRŽAJ

U ovom broju citajte

- 6** Vrijednost Kudsua
- 9** Tekst ugovora između Omera i stanovnika Kudsua
- 10** Razmišljanje o razmišljanju
- 12** Obećanje u životu prvih muslimana i u današnjem vremenu
- 16** Dešavanja u svijetu
- 18** Muslimani na ostrvima Komori
- 21** Osobine Allahovih poslanika i naše dužnosti prema njima
- 24** Savremena sredstva komunikacije – blagodati i iskušenje
- 26** U bezdanu pohvala
- 28** Allahovo lijepo ime El-Hadi
- 30** Zanimljivosti
- 32** Tefsir sure El-Kevser
- 35** Prva fitna u ummetu
- 38** Čovječe, zar si sebi najmanje bitan?
- 40** Ispravno razumijevanje pitanja "darure"
- 42** Recite mu da i njega Uzvišeni Allah voli
- 45** Kur'an o temeljima vjerovanja
- 48** Kutak za mlade
- 50** Ispovijest Kulumbijanke koja je primila islam
- 52** Budućnost Jerusalema u svjetlu Trumpove odluke
- 54** Pitanja i odgovori
- 56** Nezgoda na snijegu
- 58** Strabizam – anomalija položaja očiju, razrokost

Vrlo malom broju muslimana koji žive na našim prostorima poznata je prava važnost i vrijednost Kuds, odnosno Jerusalema, i džamije El-Aksa, odnosno Mesdžidul-akaa koji se nalazi u Kudsu, a još manjem broju poznata je vrijednost njegove blagoslovljene okoline, koja se od davnina zove Šam. Nemoguće je pobrojati sve odlike Šama u jednom tekstu, pa ćemo se zadržati samo na vrijednostima i odlikama Kuds.

OBEĆANJE U ŽIVOTU PRVIH MUSLIMANA I U DANAŠNJEM VREMENU

12

Allahov poslanik Mustafa, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada se izgubi povjerenje među ljudima, onda očekuj Sudnji dan.” (Buhari)

Opisujući vrijeme kada se ljudi neće držati svojih obećanja, kada će zadata riječ biti poput magle – vidiš je, a ne možeš je ni sakupiti, ni uhvatiti, niti ima težinu, kada ljudi neće vjerovati jedni drugima (što je jedan od malih predznaka Sudnjega dana), Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao je i ljude koji će u to vrijeme biti “najpovjerljiviji”: “...pa će se pojaviti ljudi koji će jedni drugima obećavati tako da će davati zavjet (zakletve), a niko od njih neće ispunjavati obećano. Tada će se pričati: ‘U tom mjestu i tom plemenu ima povjerljiv čovjek’ i za njega će se govoriti: ‘Kako je samo pametan, rječit, i kako samo lijepo izgleda!’, a u njegovom srcu neće biti imana (vjere) osim koliko zrno gorušice.” (Buhari i Muslim)

38

ČOVJEČE, ZAR SI SEBI NAJMANJE BITAN?

Hasan el-Basri rekao je: “Znak da je Allah napustio roba jeste da ga zaposli stvarima koje ga se ne tiču”, i rekao je: “Allah se smilovao čovjeku koji zna svoju vrijednost.” Doista je velika stvar kada čovjek zna svoje mogućnosti i domete. Mnogi su danas zapostavili svoje porodice, odgoj i edukaciju djece, posjećivanje halki u kojima se uči i podučava Allahovoj vjeri i mnoge druge korisne stvari, jer su se zaposlili arapskim vladarima, svjetskim politikama i političarima, učenjacima i daijama, rekla-kazala po društvenim mrežama. Kamo sreće da svi rade samo ono za šta su zaduženi i što im je profesija i posao. Da student studira i ne zapošljava se ničim osim svojim studijem dok ne završi studij, da ljekar liječi i radi na ličnoj edukaciji i profesionalnom usavršavanju, da ekonomista radi na izgradnji zdrave i kvalitetne ekonomije te na poboljšanju kvalitete života građana, na taj način bi društvo u cjelini prosperiralo i napredovalo.

Jedna stara arapska poslovice kaže: Ko se u tuđu struku miješa, dođe sa čudnim stvarima.

BUDUĆNOST JERUSALEMA U SVJETLU TRUMPOVE ODLUKE

52

Odluka Donalda Trumpa da prizna Jerusalem kao glavni grad Izraela nije ništa manja po težini od zloglasne Balfourove deklaracije 1917. godine, jer ova deklaracija dala je cionistima državu na tlu Palestine, dok je Trumpova odluka utrnula i posljednji tračak nade onima koji su se uzdali u sporazum iz Osla.

Valja, pak, znati da je republikanski predsjednik svoju odluku u vezi sa Jerusalemom donio na osnovu stava i odluke svoje zemlje, koji postoji odavno, ali nijedan američki predsjednik do sada nije se usudio da tu odluku provede u praksi. Trumpu su u tome pomogle trenutne okolnosti na Bliskom istoku.

VRIJEDNOST KUDSA

VRLO MALOM BROJU MUSLIMANA KOJI ŽIVE NA NAŠIM PROSTORIMA POZNATA JE PRAVA VAŽNOST I VRIJEDNOST KUDSA, ODNOSNO JERUSALEMA, I DŽAMIJE EL-AKSA, ODNOSNO MESDŽIDUL-AKSAA KOJI SE NALAZI U KUDSU, A JOŠ MANJEM BROJU POZNATA JE VRIJEDNOST NJEGOVE BLAGOSLOVLJENE OKOLINE, KOJA SE OD DAVNINA ZOVE ŠAM. NEMOGUĆE JE POBROJATI SVE ODLIKE ŠAMA U JEDNOM TEKSTU, PA ĆEMO SE ZADRŽATI SAMO NA VRIJEDNOSTIMA I ODLIKAMA KUDSA.

MUBAREK MJESTO

Ovo mubarek mjesto ima više naziva, a najpoznatiji su: Kuds, Bejtul-makdis, Jerusalem i Ilija. Uzvišeni Allah u nizu kur'anskih ajeta opisao je Bejtul-makdis i Mesdžidul-aksa kao mubarek mjesto, koje se odlikuje mnoštvom dobra i ve-

likim blagodatima. Slavljeni Allah kaže: **“Hvaljen neka je Onaj koji je u jednom času noći preveo Svoga roba iz Hrama časnog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili.”** (El-Isra, 1)

Opisujući Bejtul-makdis, mjesto u koje se iselio Ibrahim, rekao je: **“...i spasil smo i njega i Luta u zemlju koju smo za ljude blagoslovili.”** (El-Enbija,

71)

Opisujući blagodat koju je darovao Sulejmanu, alejhis-selam, Uzvišeni Allah kaže: **“A Sulejmanu vjetar jaki poslušnim učinismo – po zapovijedi njegovoj je puhao prema zemlji koju smo blagoslovili, a Mi sve dobro znamo.”** (El-Enbija, 81)

PLODNA VISORAVAN

Bejtul-makdis opisan je u Kur'anu kao plodna visoravan na kojoj najbolje uspijevaju plodovi i na kojoj se nalaze tekuće vode: **“I sina Merjemina i majku njegovu smo znakom učinili. Mi smo njih na jednoj visoravni sa tekućom vodom nastanili.”** (El-Mu'minun, 50) U komentaru riječi: “na jednoj visoravni”, Dahhak i Katada rekli su da je to Bejtul-makdis, a Ibn Kesir je istakao da je to najodabranije mišljenje.” (Ibn Kesir, *Tefsir*)

PRVA MUSLIMANSKA KIBLA

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, okretao se zajedno sa svojim ashabima u namazu prema Mesdžidul-aksau šesnaest ili sedamnaest mjeseci poslije Hidžre, kako to bilježe Buhari i Muslim, sve dok nije došla naredba da se okrenu prema Kabi. Uzvišeni Allah kaže: **“I Mi smo promijenili kibli prema kojoj si se prije okretao samo zato da bismo ukazali na one koji će slijediti Poslanika i na one koji će se stopama svojim vratiti...”** (El-Bekara, 143–144)

MJESTO ISKUPLJANJA

Bejtul-makdis je mjesto sa kojeg će povikati melek da se na njemu iskupe stvorenja na Sudnjem danu. Uzvišeni

Allah kaže: **“I oslušuj! Dan kada će glasnik pozvati iz mjesta koje je blizu.”** (Kaf, 41) U tumačenju ovog ajeta, Katada je rekao: “Govorili smo da će povikati iz Bejtul-makdisa sa Stijene koja se nalazi u središtu mjesta.” (Kurtubi, *Tefsir*)

NAJNEPRAVEDNIJA STVORENJA

One koji onemogućuju ljudima da izvršavaju vjerske obrede u Bejtul-makdisu, Uzvišeni Allah opisao je kao najnepravednija stvorenja i zaprijetio im je žestokom kaznom na dunjaluku i ahiretu: **“Ima li većeg nasilnika od onoga koji brani da se u Allahovim hramovima ime Njegovo spominje i koji radi na tome da se oni poruše? Takvi bi trebali u njih samo sa strahom ulaziti. Na ovome svijetu doživjet će sramotu, a na onom svijetu patnju veliku!”** (El-Bekara, 114)

Ibnu Abbas, radijallahu anhum, rekao je: “Kršćane, Allahove neprijatelje, ponijela je mržnja prema židovima, tako da su pomogli Buhtenasiru (perzijskom kralju iz Babila), pa on poruši Bejtul-makdis” (Taberi, Kurtubi i Ibn Kesir), s tim da je poznato da se ajet odnosi na sve one koji zabranjuju ljudima da obavljaju ibadete u bilo kojem mesdžidu.

PUTOVANJE

Dozvoljeno je putovati u Bejtul-makdis sa ciljem ibadeta kako nas je o

tome obavijestio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekavši: *“Ne pri-teže se sedlo osim radi posjete tri mesdžida: Mesdžidul-harama (Meka), mog mesdžida (Medina) i Mesdžidul-akaa.”* (Buhari i Muslim)

DRUGI IZGRAĐENI MESDŽID NA ZEMLJI

Od Ebu Zerra, radijallahu anhu, prenosi se da je upitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: “Koja je prva džamija koja je sagrađena na Zemlji?”, a on je odgovorio: *“Mesdžidul-haram (Kaba)”* Zatim je Ebu Zerr upitao: “A koja je džamija sagrađena nakon nje?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: *“Mesdžidul-aksa.”* Ebu Zerr je upitao: “Koliko je vremena proteklo između gradnje Kabe i džamije El-Aksa?” Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: *“Četrdeset godina”,* a zatim je rekao: *“Gdje god te zadesi vrijeme namaza, ti klanjaj, zemlja je sva čista (mesdžid).”* (Buhari)

VRIJEDNOST POSJEĆIVANJA DŽAMIJE EL-AKSA

Od Abdullaha b. Omera, radijallahu anhu, prenosi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: *“Kada je Sulejman b. Davud, alejhimas-salam, sagrađio džamiju El-Aksa, zamolio je*

Allaha da mu podari troje:

1. sud koji će se podudarati sa Allahovim sudom,

2. vlast koju neće imati niko poslije nje-ga,

3. i da svaki onaj koji posjeti džamiju El-Aksa i u njoj klanja, iz nje izađe čist od grijeha kao na dan kada ga je majka rodila." Zatim je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Što se tiče prve dvije stvari, one su mu date, a što se tiče treće stvari, ja se nadam da mu je i ona data." (Ahmed, Nesai, Ibn Madža. Šejh Albani, *Sahihul-džamia*, hadis je ocijenio kao sahih.)

VRIJEDNOST NAMAZA U DŽAMIJI EL-AKSA

Namaz u Bejtul-makdisu vredniji je za dvije stotine i pedeset puta od namaza u drugim mjestima, mimo Mesdžidul-harama u Meki i Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, mesdžida u Medini. Rekao je Ebu Zerr, radijallahu anhu: "U prisustvu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, razgovarali smo o tome koji je bolji mesdžid: da li Poslanikov mesdžid ili mesdžid u Bej-

tul-makdisu, pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Namaz u ovom mom mesdžidu bolji je od četiri namaza u Bejtul-makdisu i divno je to mjesto za klanjanje u zemlji mahšera – iskupljanja i proživljenja. I doći će ljudima vrijeme u kojem će prostor jednog biča sa kojeg će moći vidjeti Bejtul-makdis biti bolji od cijelog dunjaluka." (Bejheki i Taberani. Imam Hejsemi i imam Albani hadis su ocijenili kao sahih. Vidjeti: Hejsemi, *Medžmeuz-zevaid*, i Albani, *Sabihu tergib vet-terhib*)

MJESTO IMANA I BEZBJEDNOSTI

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u vjerodostojnim predajama obavijestio nas je da je Šam, u kojem se nalazi i Bejtul-makdis, mjesto imana i bezbjednosti. (Ahmed i Taberani, hadis je sahih. Ibn Hadžer, *Fethul-Bari*, Hejsemi, *Medžmeuz-zevaid*, i Albani, *Sabihu tergib vet-terhib*)

MJESTO ISLAMSKOG HILAFETA

Pred Sudnji dan, Bejtul-makdis će

biti mjesto pravednog islamskog hilafeta. Rekao je Ibn Haval, radijallahu anhu: "Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, stavio mi je na glavu svoju ruku i rekao mi: "O Ibn Haval! Kada vidiš da se hilafet spustio na Erdul-mukadese (svetu zemlju Bejtul-makdis), a već su se približili potresi, nesreće i velike stvari, tada će Sudnji dan biti bliži ljudima od moje ruke tvojoj glavi!" (Ebu Davud, hadis je sahih. Albani, *Sahihul-džamia*)

POTPOMOGNUTA SKUPINA

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio nas je da će se potpomognuta grupa boriti na vratima Bejtul-makdisa: "Skupina iz moga ummeta neće se prestati boriti na vratima Damaska i onoga što je oko njega, i na vratima Bejtul-makdisa i onoga što je oko njega, i neće im naštetiti oni koji ih napuste, bit će potpomognuti na istini sve do Sudnjeg dana." (Ebu Ja'la, hadis je sahih; Hejsemi, *Medžmeuz-zevaid*; Taberani; Ibn Hadžer, *Fethul-Bari*)

TEKST UGOVORA

između Omera i stanovnika Kudsa

Već desetljećima svjedoci smo okupacije, torture i nepravde koju Izrael, uz podršku i odobrenje zapadnog svijeta, čini nad stanovništvom Palestine i Kudsa. Ali, ovo je samo ponavljanje onoga što se svaki put desi kada nepravdnici dobiju priliku i zauzmu muslimansku zemlju.

S druge strane, mnoštvo primjera iz historije govori o plemenitosti i pravednosti islama. Jedan predivan primjer iz

tog blaga jeste ophođenje drugog pravednog halife Omera b. Hattaba prema stanovnicima Kudsa, nakon što je grad predat muslimanima.

Ugovor koji je halifa Omer sklopio sa stanovnicima Kudsa istinski svjedoči o tome da je islam vjera tolerancije, a ne vjera prisile. Taj dokument je pravedni svjedok koji nam govori da su se muslimani prema kršćanima u Kudsu opходили na način o kojem kršćani nisu ni

sanjali. Omer, koji je osvajač, mogao je da im nametne šta je htio, da ih prisili na šta je htio, ali to nije uradio, jer je on predstavljao islam, vjeru koja ljude štiti i daje im potpuna prava, ma koje oni vjere bili.

Tekst ugovora koji je Omer, radijallahu anhu, sklopio sa stanovnicima Kudsa glasi:

“U ime Allaha, Svemilosnog, Samilosnog! Ovo je sigurnost koju Allahov rob, Omer, vladar pravovjernih, daje stanovnicima Kudsa. Dajem im sigurnost za njihove živote, imetke, crkve, vjerske relikvije, njihove bolesnike i zdrave ljude i sve stanovnike, uz garanciju da se njihove crkve neće pretvarati u stambene objekte, da se neće rušiti, da se neće uništavati ni same crkve, ni njihova okolina; da se neće oduzimati njihove vjerske relikvije, da se neće uzimati njihov imetak, da se neće prisilno odvrćati od njihove vjere, i da se neće nikakva šteta nanijeti nekom od njih, kao i da Kuds pored njih neće nastanjivati niko od jevreja (to je bio zahtjev tadašnjih kršćana u Kudsu koji je Omer uvažio, jer su jevreji činili nasilje kršćanima na području Perzije). Stanovnici Kudsa imaju obavezu davati džizju (vrsta poreza za nemuslimane) kao što je daju i stanovnici Medaina, kao i da otjeraju Bizantince i lopove iz grada. Ko god od Bizantinaca izađe iz grada, zagarantirana

mu je sigurnost života i imetka sve dok ne stignu do svog odredišta, a ko ostane u gradu, također je siguran, s tim da je obavezan plaćati džizju kao i ostali stanovnici Kudsa. Stanovnici Kudsa koji budu htjeli da odu sa Bizantincima i ponesu svoj imetak, a ostave svoje crkve i vjerske relikvije, bit će sigurni, i bit će im sačuvane crkve i vjerske relikvije dok ne stignu do svog odredišta. Svaki zemljoposjednik koji je ranije bio tu, može da ostane na svom posjedu uz iste obaveze kao i ostali stanovnici Kudsa, a ko želi, može otputovati sa Bizantincima, ili se vratiti svojoj porodici, i ništa im neće biti uzeto sve dok ne požanju svoje usjeve. Ovom ugovoru svjedoči Allah i On predstavlja zaštitu koju daju Allahov Poslanik, njegovi nasljednici i svi vjernici ukoliko druga strana plati džizju. Svjedoci: Halid b. Velid, Amr b. As, Abdurrahman b. Avf i Muavija b. Ebu Sufjan. Napisano: petnaeste godine (po Hidžri).” (Vidjeti: *Tarihut-Taberi*)

Razmišljanije o razmišljanju

Razmišljajući koju temu da obradim u ovom tekstu, odnosno o kojoj rubrici bi trebao da redovnije pišem, u nekom opuštenijem stilu, shvatih da mi vrlo malo razmišljamo ozbiljnije ili, bolje rečeno, studioznije o svemu onome što se tiče nas i zajednice muslimana. Naravno, ne bih da svoje pisanje otpočnem u nekom kritičkom tonu, obojeno pesimizmom niti izraženo jezikom frustracija, ali realnost je pravo lice stanja. Uvijek je bitno da na prvo mjesto, ili možda preciznije rečeno, u prioritet našeg razmišljanja svrstamo imansko stanje. Ako ćemo baš još jednostavnije reći, mislim na sve ono što se tiče našeg duhovnog stanja, same misionarske vizije nas muslimana, ili kako to često volimo reći: svjesnijeg dijela zajednice – onih muslimana koji su islam shvatili kao generator ideja dobra, pokretački motor i pravilnik po kojem se realiziraju životni ciljevi.

ZBOG ČEGA...

Mi uvijek počinjemo od najbitnijeg izvora smjernica – Kur'ana i sunneta Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Uvijek volimo da vidimo da li oni nas usmjeravaju ka onome o čemu govorimo. Želimo da naučimo pravila kada je u pitanju ono o čemu se interesujemo. Obaveza nam je da naučimo granice unutar kojih možemo da se krećemo.

Razmišljanje nije nebitna tema. Razmišljanje je početna tačka. Razmišljanje može biti ibadet. Razmišljanje može biti grijeh. Islam nas uči da što više pozitivnije razmišljamo. Islam nas upozorava da sputavamo razmišljanje o samom grijehu. A Kur'an o važnosti razmišljanja kaže:

“Kako oni ne razmisle o Kur'anu, ili su im na srcima katanci!” (Muhamed, 24)

“A zašto oni ne razmisle o Kur'anu? Da je on od nekog drugog, a ne od Allaha, sigurno bi u njemu našli mnoge proturječnosti.” (En-Nisa, 82)

“Za one koje i stojeći i sjedeći i ležeći Allaha spominju i o stvaranju nebesa i Zemlje razmišljaju. ‘Gospodaru naš, Ti nisi ovo uzalud stvorio; hvaljen Ti budi i sačuvaj nas patnje u Vatri!’” (Alu Imran, 191)

“...zato kazuj događaje da bi oni razmislili.” (El-Araf, 176)

“Eto, tako Mi potanko izlažemo dokaze narodu koji hoće da razmisli.” (Junus, 24)

“...to su doista dokazi ljudima koji razmišljaju.” (Er-Ra'd, 3)

“...to je, zaista, dokaz za ljude koji razmišljaju.” (En-Nahl, 11)

“...to je, uistinu, dokaz za ljude koji razmišljaju.” (En-Nahl, 69)

“...takve primjere navodimo ljudima da bi razmislili.” (El-Hašr, 21)

“...to su, zaista, pouke za ljude koji razmišljaju.” (El-Džasije, 13)

Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, Objava je i stigla u danima nje-

govog osamljivanja i razmišljanja. To je prirodna potreba svakog čovjeka, da povremeno “sjedne sam sa sobom”.

POZITIVNO RAZMIŠLJANJE

Vjernik je uvijek između straha i nade. Vjernik ne gubi nadu u Allahovu milost. Vjernik bi trebao da pozitivno razmišlja. A za to postoje i razlozi:

- Bolje upravljanje stresom – pozitivno razmišljanje pomaže u prevladavanju stresa dok se približavate stresnim situacijama na pozitivan način.

- Bolje zdravlje – naše razmišljanje izravno utječe na naše tijelo i na to kako ono funkcionira. Kad negativne misli zamijenite smirenošću, povjerenjem i mirom umjesto ljutnje, anksioznosti i zabrinutosti, osjetit ćete osjećaj mira.

- Samopouzdanje – kada imamo samopouzdanje, to znači da imamo vjeru u svoje sposobnosti. To također znači da smo sretni s tim ko smo i ne pokušavamo biti neko drugi.

- Bolje donošenje odluka – pozitivno razmišljanje sprečava stvaranje nerealnih prosudbi, ludih odluka ili stvari koje ćete požaliti kasnije.

- Bolji fokus – pozitivno razmišljanje pomaže da se usredotočite na rješenje umjesto da gubite vrijeme i energiju na negativne emocije.

- Poboľšano upravljanje vremenom – uz poboľšan fokus i bolje donošenje odluka, bit ćete organiziraniji. To će vam pomoći da dobijete više vremena za sebe i svoje najdraže.

- Manje straha – strah proizlazi iz razmišljanja o negativnom.

- Sretniji život – ako imate pozitivno razmišljanje uma, imat ćete sretnan život, mir i dobro zdravlje.

Mnogo je još razloga zbog kojih trebamo pozitivno razmišljati. Pored gore spomenutih ne treba zaboraviti da šejtan pokušava da sputa vjernika time što će ga rastužiti i unijeti strah u njega.

“Sašaptavanje je posao šejtanski, da bi u brigu bacio vjernika.” (El-Mudžadela, 10)

“Hvaljen neka je Allah”, govorit će, “Koji je od nas tugu odstranio.” (Fatir, 32)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, utjecao se od tuge dovom: *“Bože moj, utječem Ti se od brige i tuge!”*

MAŠTANJE

Šta su ljudi mislili o onima koji su pričali o letu avionom prije nego što je poletio prvi avion?! Kako je izgledala priča o pametnim telefonima i ekranima na dodir prije dvadeset i više godina?! Nekada je to bila mašta, a sada je stvarnost. Razmišljajmo i zamišljajmo. Maštajmo o dobru koje bismo voljeli da vidimo oko nas. Iako u ovom momentu to izgleda daleko ili nedokučivo, jednog dana može da postane stvarnost. Dobrom i kvalitetnom organizacijom, svoje raznorazne svakodnevne aktivnosti u stanju smo da pretvorimo u dobro. Razgovorima i druženjima prikupimo korisne informacije koje nam mogu poslužiti u našem razmišljanju radi planiranja dobra. Razmišljajmo kako da pomognemo svojim članovima porodice, svojoj rodbini, braći muslimanima, kako da koristimo islamu. Pozitivnim i korisnim razmišljanjem dolazimo do kvalitetnih zaključaka i načina kako da budemo koristan član zajednice muslimana.

Zajedničko razmišljanje i razmjernjivanje mišljenja ima svoju posebnu draž. To je nešto što bismo trebali da vježbamo sa svojim ukućanima. Tako se razvija i unapređuje timski rad. Tako se učimo kako da igramo timski.

Tako naizgled jednostavne, a tako teške i komplikovane stvari za neke ljude. Kada čitamo o ovakvim stvarima, to nam izgleda prazna priča, ali ako se upitamo da li ovome ozbiljno pristupamo i da li ove stvari praktikuemo u životu, činjenice su poražavajuće. A ono najvažnije u svemu jeste koliko smo sposobni za to.

Obećanje

u životu prvih muslimana

i u današnjem vremenu

Allahov poslanik Mustafa, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kada se izgubi povjerenje među ljudima, onda očekuj Sudnji dan.” (Buhari)

Opisujući vrijeme kada se ljudi neće držati svojih obećanja, kada će zadata riječ biti poput magle – vidiš je, a ne možeš je ni sakupiti, ni uhvatiti, niti ima težinu, kada ljudi neće vjerovati jedni drugima (što je jedan od malih predznaka Sudnjega dana), Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, opisao je i ljude koji će u to vrijeme biti “najpovjerljiviji”: “...pa će se pojaviti ljudi koji će jedni drugima obećavati tako da će davati zavjet (zakletve), a niko od

njih neće ispunjavati obećano. Tada će se pričati: ‘U tom mjestu i tom plemenu ima povjerljiv čovjek’ i za njega će se govoriti: ‘Kako je samo pametan, rječit, i kako samo lijepo izgleda!’, a u njegovom srcu neće biti imana (vjere) osim koliko zrno gorušice.” (Buhari i Muslim)

Suvišno je govoriti o tome da li su ljudi danas počeli gubiti svijest o značenju riječi povjerenje (emanet) i obećanje, o težini ovih riječi na vagi Kur’ana i sunneta, o štetnosti gubitka povjerenja i neizvršavanju obećanja kako za pojedinca tako i za cjelokupno društvo, i na dunjaluku, ali i na ahiretu.

ALLAHOVA KNJIGA I SUNNET O EMANETU

O težini riječi emanet i o važnosti ispunjavanja obećanja govore mnogobrojni kur’anski ajeti i hadisi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

U nekim ajetima i hadisima strogo se naređuje ispunjavanje obećanog, poput riječi Uzvišenog: “**I ispunjavajte obećanja, jer će se za obavezu, zaista odgovarati!**” (El-Isra, 34)

Neki ajeti ukazuju na to da je ispunjavanje datih obećanja osobina svakog vjernika: “...i koji o povjerenim im emanetima i obavezama svojim

brinu.” (El-Mu’minun, 8)

Također, nemali broj ajeta i hadisa ukazuje na to da će oni koji budu ispunjavali emanete i svoja obećanja biti od stanovnika Dženneta: **“...i oni koji povjerene im emanete budu čuvali i obećanja svoja ispunjavali... oni će u džennetskim baščama biti počašćeni.”** (El-Mearidž, 32 i 35)

Drugi kur’anski i hadiski tekstovi ukazuju na to da je neispunjavanje datih zavjeta i obećanja i potpisanih ugovora osobina onih koji će biti na samom dnu Džehennema, a to su munafici: *“Ako se četvero nađe kod nekoga, on je pravi munafik: ...i kada obeća, on prevari...”* (Buhari i Muslim)

Također, šerijatski tekstovi ukazuju na to da će onaj ko bude nepovjerljiv, ko bude kršio data obećanja, ne bude vodio računa o riječima koje je dao nekome kao garanciju – na ahiretu biti u jako teškom položaju, kao što kaže Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: *“Zaista će Allah na Sudnjem danu onome ko bude varao ljude svojim obećanjima dati zastavu na kojoj će pisati: ‘Prevario (iznevjerio) toga i toga.’”* (Buhari i Muslim)

Svaki iskreni vjernik, koji drži do svoje vjere i svog imana, koji razmišlja o vagi na Sudnjem danu i svom stanju prilikom prelaska sirat-čuprije, dobro će se zapitati i razmisliti prije nego što nešto obeća nekome, ali će i voditi

računa o tome kako će postupati kada nešto obeća, a na ovakvo postupanje navest će ga sljedeća dva hadisa:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: *“Ko prevari muslimana (ne ispunjavajući obećano) na njega je Allahovo prokletstvo, prokletstvo meleka i svih ljudi zajedno.”* (Buhari i Muslim)

Također je rekao: *“Nema imana onaj koji nije povjerljiv, i nema dina onaj koji ne ispunjava obećanja.”* (Bilježi imam Ahmed, a šejh Albani ga je ocjenio ispravnim u djelu *Sahibul-džami*) Radi preciznosti, treba napomenuti da se u hadisu ne negira osnova imana, već njegova potpunost.

PRVE GENERACIJE MUSLIMANA I EMANET

Prve generacije muslimana shvatile su težinu riječi emanet i važnost obećanja u islamu, ozbiljno su shvatali riječi date kao garanciju, makar te riječi davale garanciju i obećanje mušricima. Generacija ashaba, tabiina i tabi-tabiina i učenjaci koji su njih slijedili, svoja su obećanja smatrali poput stijene koju ne mogu pomjeriti ni jaki vjetrovi, niti je mogu slomiti munje i gromovi, niti joj mogu naškoditi kiše i snjegovi. Obećanja koja su oni davali i riječi koje su izgovarali bili su poput zdravog drveta sa dubokim korijenom, za razli-

ku od obećanja današnjih muslimana, čije čuvanje obećanog nalikuje na polusušeni list, koji u kasnu jesen samo čeka na manji povjetarac pa da spadne sa grane i odleti tamo kud ga vjetar nosi. Čitajući o životu prve generacije muslimana, možemo povući paralelu između ove najbolje i najuspješnije generacije vjernika na Zemlji i njihovog odnosa u pogledu obećanja i između nas i našeg odnosa prema sopstvenim riječima i obećanjima.

U predaji koju bilježi imam Buhari navodi se da je ashab Abdullah b. Amr, radijallahu anhu, izgovorio obećanje pred Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, odnosno, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obaviješten je da ovaj plemeniti ashab posti svaki dan i da svaku noć, po cijelu noć klanja i provodi u ibadetu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče mu da ne radi tako, već da ponekad posti, a ponekad ne, i da klanja noćni namaz, ali i da dio noći odmara i spava. Tada mu preporuča i post koji vrijedi kao da posti svaki dan, a to je post tri dana u svakom mjesecu. Abdullah b. Amr, radijallahu anhu, reče Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da on može mnogo više od toga, a Resul, sallallahu alejhi ve sellem, onda mu preporuča Davudov post, tj. da posti svaki drugi dan, čime se Abdullah i zadovolji.

Međutim, kada je ostario, Abdullahu b. Amru, radijallahu anhu, Davudov

post, koji je postio od svoje mladosti nakon što je to obećao pred Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, postade naporan. Ali, iako je Uzvišeni Allah starijim osobama dao olakšicu u pogledu ramazanskog posta i dozvolio im da izostave post ukoliko im postane težak i da to nadoknade hranom datom siromašnima, ovaj ashab nije htio odustati od Davudovog posta, koji nije obavezan, jer to je bilo obećanje dato pred Allahovim Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, pa ga Abdullah b. Amr nije htio prekršiti, tako da je samo govorio: “Volio bih da sam prihvatio olakšicu koju mi je nudio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.” Ashab Abdullah b. Amr držao je do obećanja iako mu je to donosilo zdravstvene poteškoće, a isto tako postupali su i ostali ashabi.

Sljedeći primjer jeste primjer ashaba koji nije htio iznevjeriti obećanje, a to ga je koštalo života, odnosno počašćen je time da ga je Allah uzeo kao šehida u Bitki na Uhudu. Radi se o Enesu b. Nadru, radijallahu anhu, koji nije učestvovao u Bitki na Bedru, što mu je jako teško palo. Tada je dao obećanje Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da će biti ustrajan borac u sljedećoj bitki protiv mušrika, ako ga Allah poživi do tada, i Uzvišeni Allah počastio ga je da uz Poslanika, sallalla-

hu alejhi ve sellem, učestvuje u Bitki na Uhudu. U trenucima kada su mušrici preuzimali inicijativu u bitki i kada su ashabi masovno počeli da se povlače, ovaj plemeniti ashab reče: “Gospodaru moj, ja tražim utočište kod Tebe od onoga što su učinili ovi (misleći na povlačenje ashaba), a odričem se od onoga što rade ovi (misleći na mušrike). Džennet, tako mi Gospodara, osjećam miris Dženneta!” Potom ustraja u borbi ne povlačeći se. Enes b. Malik o tome kazuje: “Našli smo ga mrtvog među mrtvim mušricima, a tijelo mu je bilo iskasapljeno. Na tijelu smo mu izbrojali više od osamdeset rana od sablji, koplja i strijela. Poznala ga je njegova sestra po obliku njegovih prstiju.” (Buhari)

Sljedeći u nizu jeste primjer jednog islamskog učenjaka, koji je zbog obećanja datog majci rizikovao sav svoj imetak i majčinu ušteđevinu koju mu je dala kada ga je poslala na dalek put stjecanja islamskog znanja. Ovo je priča šejha Abdulkadira el-Džejlaniya, rahimehullah, poznatog hanbelijskog učenjaka (kojeg sufije neosnovano i neopravdano uzimaju za svoga sveca):

“Kada sam napuštao Meku (kao dječak) odlazeći u Bagdad, kako bih tamo stjecao znanje, majka mi dade četrdeset dinara (zlatnika). Od mene je na rastanku tražila da joj se zakunem da ću biti uvijek iskren. Kada stigismo u

mjesto Hamdan, našu karavanu presretoše razbojnici. Jedan od njih prođe pored mene i upita me da li imam šta kod sebe, a ja mu rekoh za zlatnike. On pomisli da se šalim s njim (jer sam bio dječak) i ode. Kada me je drugi upitao da li imam išta kod sebe, ja i njega obavijestih o zlatnicima, a on me odvede kod njihovog vođe. On me upita da li imam išta kod sebe, a ja i njega obavijestih o zlatnicima. Vođa razbojnika, sav začuđen, tada me upita: ‘Zbog čega si ovako iskren?’ Ja mu rekoh da sam se na rastanku zakleo majci da ću uvijek govoriti istinu i da neću iznevjeriti to obećanje. Vođu razbojnika pogodi moj postupak i on poče da plače. Tada reče: ‘Ti se plašiš da ne prekršiš obećanje koje si dao majci, a ja se ne plašim da iznevjerim ugovor sa Allahom?!’ On zatim naredi da sve što je oteto karavani bude vraćeno, i obrati se meni: ‘Zbog tebe se ja kajem Allahu.’ Tada njegovi drugovi u razbojništvu rekoše svome vođi: ‘Bio si naš vođa u razbojništvu, a sada si postao naš vođa u pokajanju Allahu.’ Oni se tada svi pokajahu Allahu za svoje grijehе zbog iskrenosti jednog dječaka.” (Sefuri, *Nuzhetul-medžalis ve muntehabun-Nefais*, 1/131)

U navedenim primjerima možemo uočiti da su se ashabi krajnje ozbiljno i odgovorno postavljali prema obećanjima koja su davali muslimani, a kada tek

pogledamo kako su se odnosili prema obećanjima data nevjernicima, poželje li bismo danas da se muslimani odnose tako jedni prema drugima.

Ebu Sufjan, radijallahu anhu, sve dok nije primio islam prilikom osvajanja Meke, osme godine po Hidžri, smatrao je Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, za svog najvećeg neprijatelja i lično je predvodio sve bitke i ratove koji su mušrici Meke vodili protiv Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Ali, kada je prilikom trgovačkog putovanja u Šamu bio doveden pred bizantijskog cara Heraklija, koji se htio informisati o Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i kada ga je ovaj, između ostalog, upitao da li Poslanik krši dato obećanje, Ebu Sufjan je odgovorio: "Ne!"

Na trenutak zastanimo i razmislimo o ovoj situaciji: Najveći Poslanikov neprijatelj svjedoči o povjerljivosti Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Kako bi danas izgledalo svjedočenje naših supruga, djece i ljudi koji su nam najbliži o našem odnosu prema datim obećanjima?

Imam Muslim u svom *Sahihu* bilježi predaju od Huzejfe b. Jemana, radijallahu anhu, u kojoj Huzejfa pripovijeda kako su njega i Ebu Husejla zarobili kurejšijski mušrici na putu za Medinu sumnjajući da su pošli učiniti hidžru. Tada su ih njih dvojica ubijedili da su pošli na obično putovanje u Medinu, ali su pušteni tek kada su mušricima dali obećanje da neće ratovati protiv njih. Kada je trebalo odazvati se Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i poći u Pohod na Bedr, Huzejfa, radijallahu anhu, spomenu svoje obećanje dato mušricima. Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, tada je bio potreban svaki čovjek koji je bio sposoban nositi oružje, trebalo je boriti se protiv tri puta brojnije vojske, protiv onih koji ih istjeraše iz Meke, oduzeše im sav imetak i ubiše neke od muslimana. Ali, Allahov Poslanik znao je šta znači prekršiti dato obećanje, makar se radilo i o nevjernicima i on im tada reče: "*Vas dvojica ste slobodni. Vaše obećanje njima sprečava vas da pođete s nama, a mi ćemo pomoć tražiti od Allaha.*"

Suhejl b. Amr, radijallahu anhu, prije nego što je primio islam, bio je zastupnik mušrika Meke na Hudejbiji i on

je diktirao većinu tačaka ugovora, koji je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prihvatio. Jedna od tačaka ugovora bila je i da svaki musliman koji učini hidžru iz Meke u Medinu nakon ugovora, mora biti vraćen u Meku, a da suprotno ne važi, to jest ako neko od stanovnika Medine pobjegne u Meku, u tom slučaju mušrici Meke nemaju obavezu da ga vrate Medinelijama. I samo što je dogovor sklopljen, na Hudejbiju pristize Džendel, radijallahu anhu, Suhejlov sin, mladić koji je primio islam, htio se pridružiti Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i ashabima, radijallahu anhum. Njega je otac Suhejl, iz straha da mu sin ne učini hidžru, prije nego što je pošao na Hudejbiju da pregovara sa muslimanima, svezao u kući, ali on se uspio osloboditi i pobjeći iz Meke. Kada je stigao, molio je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da ga ne vrati mušricima i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije želio da ga vrati, ali je ugovor već bio sklopljen i Suhejl se pozvao na obaveznost poštivanja dogovora. Suhejl je čak naredio da se njegov sin ponovo sveže i bičuje pred muslimanima, a cijeli taj prizor Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, posmatrao je zajedno sa ashabima, ali ga je naredba Uzvišenog da se drži obećanja spriječila da bilo šta poduzme, iako je, vojno gledajući, bio u mogućnosti da spasi Džendela, radijallahu anhu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, podsticao je Džendela na sabur, uz dovu da mu Allah što prije dadne izlaz iz teške situacije. Izlaz je i došao vrlo brzo preko ashaba Ebu Basira, radijallahu anhu. I on je, kao i Džendel, uspio pobjeći mušricima Meke nakon ugovora na Hudejbiji i utočište je našao u Medini. Ali, nakon što mušrici poslaše dvojicu izaslanika u Medinu da vrate Ebu Basira, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, morao je opet da ispoštuje dogovor sa Hudejbije i da preda ovog ashaba izaslanicima da ga vrate u Meku. Na rastanku sa ovim ashabom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prouči dovu da i njemu Allah dadne izlaz iz teške situacije, i kroz pomeziju dade išaret ovom ashabu šta treba da uradi, pa reče: "*Blago se majci onoga ko započne rat, a uz sebe ima vojsku.*" (Buhari, *Sahih*)

Ebu Basir je shvatio poruku koju mu je uputio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, i na putu za Meku, uspije po-

bjeći, nastani se u mjestu na obali Crvenog mora, koje presijeca trgovački put između Meke i Šama, a koje bijaše van okvira teritorije na koju se odnosio ugovor sa Hudejbije. Ebu Basir je počeo napadati sve mušricke karavane, a ubrzo mu se počese priključivati ashabi koji su bježali iz Meke, a zbog ugovora sa Hudejbije nisu mogli ići u Medinu. Među onima koji se pridružiše vojsci Ebu Basira bijaše i Džendel, radijallahu anhum. Mušrici Meke nisu tada imali drugo rješenje nego da zamole Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da promijeni tačku ugovora koji se odnosio na zabranu doseljavanja muslimana iz Meke u Medinu. Tako Uzvišeni primi dovu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i ovih ashaba i dade im izlaz iz teške situacije, a Allahov Poslanik ne prekrši svoju riječ i ugovor sa Hudejbije, koji je koristio muslimanima (napomenimo samo jednu činjenicu, da je do Hudejbije u roku od 19 godina poslanstva i dave islam primilo oko tri hiljade ljudi, a da je od Hudejbije do osvajanja Meke, dakle, u roku od dvije godine, zbog posljedica ugovora sa Hudejbije islam primilo oko sedam hiljada ljudi, dvostruko više nego za 19 godina prije toga). (Vidjeti: Ibn Hišam, *Sira*, 2/323)

Podsjetimo se da su se predislamski Arapi, mušrici, držali obećanog, i da je to bila jedna od njihovih plemenitih osobina.

Jedan od ashaba koji se istakao svojom hrabrošću i u džahilijetu, a kasnije i u islamu, Amr b. Ma'di, radijallahu anhu, u džahilijetu je, dok je putovao pustinjom, u daljini ugledao jednog čovjeka i njegovu jahalicu. Požurio je ka tom čovjeku želeći da ga ubije. Kada mu se približio, vidio je da se čovjek odmara, a da je konj svezan pored njega. Tada mu Amr viknu da ustane i da se bori sa njim, a ovaj čovjek reče Amru: "*Zar ćeš me ubiti dok si na konju, a ja na svojim nogama?!*" Tada Amr, kako bi borba bila poštena, obeća ovom čovjeku da ga neće napasti dok se ovaj ne popne na svoga konja. Ovaj čovjek iskoristi obećanje koje mu dade Amr, odveza svoga konja i ode pješke od Amra, znajući da ga ovaj neće napasti sve dok ne uzjaše konja." (Ahmed Džad el-Mevla, *Ejamul-Arab fil-džahilije*)

ARAPSKA LIGA ĆE LOBIRATI DA UN PRIZNA PALESTINSKU DRŽAVU

“Arapske države uskoro će započeti diplomatske napore s ciljem uvjeravanja UN-a da prizna palestinsku državu s Istočnim Jerusalemom kao glavnim gradom”, kazao je jordanski ministar vanjskih poslova Ayman Safadi, izvijestio je Reuters.

Poseban odbor, koji čine Egipat, Maroko, Saudijska Arabija, Ujedinjeni Arapski Emirati, Palestina i Jordan, formiran je nakon hitnog sastanka Arapske lige u Kairu ubrzo nakon Trumpove odluke o priznavanju Jerusalema kao glavnog grada Izraela, kako bi se diplomatskim putem pokušalo utjecati na to

da Washington povuče svoju odluku.

Safadi je izjavio: “Mi ćemo se toj odluci suprotstaviti traženjem donošenja UN-ove rezolucije kojom se priznaje palestinska država u granicama iz 1967. s Jerusalemom kao glavnim gradom.” No, nije ulazio u detalje o vremenu početka tih diplomatskih poteza, niti je htio reći da li će tražiti rezoluciju Vijeća sigurnosti ili Generalne skupštine UN-a.

Ahmed Aboul Gheit, generalni sekretar Arapske lige, rekao je da su mirovni pregovori ugroženi zbog poteza u kojima se može vidjeti američka pristranost prema Izraelu. “Želimo smanjiti gubitke na palestinskoj strani i smanjiti izraelske dobitke”, dodao je Aboul Gheit.

Generalna skupština UN-a je 21. decembra, na prijedlog koji je podnijela Turska, sa 128 glasova za i 35 suzdržanih usvojila rezoluciju kojom se odbija Trumpova odluka o Jerusalemu.

Ohrabren Trumpovom odlukom, izraelski ministar stanovanja Yoav Galant najavio je planove za izgradnju 14.000 novih stambenih jedinica u okupiranom Jerusalemu za židovske doseljenike.

(Izvor: middleeastmonitor.com)

ZRAČNI NAPADI

Zračni napadi doprinijeli su udvostručenju stradanja civila u Iraku i Siriji prošle godine, navodi se u izvještaju britanske organizacije Action on Armed Violence (AOAV). U globalu, ubijeno je najmanje 15.399 civila u prvih jedanaest mjeseci 2017. godine, prema podacima organizacije AOAV koja se bavi monitoringom oružanog nasilja (AOAV).

Broj civilnih žrtava u Siriji povećan je za 55 posto u odnosu na 2016., dok je u istom razdoblju u Iraku broj civilnih žrtava povećan za 50 posto. AOAV u svom izvještaju navodi da je većina od ukupno 15.399 civilnih žrtava poginulo od posljedica zračnih napada (58 posto). Ratovi u Siriji, Iraku i Jemenu u velikoj su mjeri odgovorni za povećanje broja civilnih žrtava. Podaci za Siriju i Irak u potpunoj su suprotnosti s onima koje daju SAD, koje predvode međunarodnu koaliciju za borbu protiv ISIL-a, koja djeluje na nebu iznad Sirije i Iraka.

Organizacija Airwars, koja prati stradanja sa smrtnim posljedicama u Iraku i Siriji, procjenjuje da je u prošloj godini između 11.000 i 18.000 civila poginulo od posljedica napada vojne koalicije predvođene SAD-om.

U izvještaju Associated Pressa navodi se procjena da je samo u Mosulu poginulo najmanje 9.000 civila. No, ako se uzmu u obzir brojke koje su objavili Amnesty International, Irak Body Count i UN, broj civila ubijenih u Mosulu mogao biti čak

preko 11.000 ljudi, dok su stotine još uvijek pod ruševinama.

Američka koalicija priznala je da je uzrokovala 800 smrtnih slučajeva u Siriji i Iraku od 2014. godine, a tvrdi da je izazvala 326 smrtnih slučajeva civila u Iraku prošle godine. Velika Britanija negira da su njene akcije u sklopu koalicije rezultirale bilo kakvim civilnim žrtvama. Rezultati novinskog istraživanja MEE-a otkrili su da je na mete u Siriji i Iraku od 2014. palo preko 3.400 bombi koalicione avijacije.

(Izvor: middleeasteye.net)

DVANAEST ŠIIJSKIH MILICIJA NA KOJE IRANSKI REŽIM TROŠI MILIJARDE DOK IRANSKI NAROD GLADUJE

Iranski narod započeo je novu godinu masovnim protestima širom zemlje, a glavni razlozi su siromaštvo koje hara zemljom i vojne avanture iranskog režima u zemljama regije, koje koštaju milijarde dolara godišnje.

Iranski sektaški režim već četiri de-

cenije intenzivno radi na osnivanju svojih marionetskih milicija i stranki u zemljama regije. Režim na te aktivnosti troši ogromna finansijska sredstva ne obazirući se na ogromno siromaštvo od kojeg pate široki slojevi iranskog društva, usljed čega je u toj zemlji veoma

raširena prodaja tjelesnih organa, jer mnogi siromasi primorani su da prodaju bubreg kako bi osigurali egzistenciju svojim porodicama.

Trenutno iranske milicije siju nered u najmanje devet država u regiji, a najznačajnije od tih milicija jesu sljedeće:

Hezbollah iz Libana, Ketaibu Hezbollah iz Iraka, Hareketun-nudžeba iz Iraka, Asaibu ehlil-hakk iz Iraka, Fejlek Bedr iz Iraka, Liva Ebul-Fadl el-Abbas iz Sirije, Hezbollah el-Hidžaz iz Saudijske Arabije, Ensarullah (Husi) iz Jemena, Liva Fatimijjun iz Afganistana, El-Džebhetul-islamijje li tahriril-Bahrejn iz Bahreina, El-Hareketul-islamijje (džemat Ibrahima el-Zakzakija) iz Nigerije, i Sipah-e-Muhammad (Vojska Muhammeda) iz Pakistana.

(Izvor: alarabiya.net)

SJEDINJENE DRŽAVE POSTALE IZOLIRANE I USAMLJENE U VIJEĆU SIGURNOSTI UN-A

Shlomo Shamir, izraelski autor i analitičar lista Maariv, pomno je pratio kako su Sjedinjene Države postale izolirane i usamljene u Vijeću sigurnosti UN-a, kako tokom posljednjeg sastanka u vezi sa masovnim protestima u Iranu, tako i u priznavanju Jerusalema kao glavnog grada Izraela.

Najmoćnija država na svijetu suočila se sa protivljenjem četrnaest ostalih članica Vijeća sigurnosti i čak oštrom kritikom svoje politike.

Shamir navodi da su se Sjedinjene Države, uprkos tome što je američka ambasadorica u UN-u pokušala da u svojim izjavama demonstrira silu, pokazale nemoćnim.

U vezi sa protestima u Iranu, Shamir ističe kako se četrnaest, od ukupno petnaest članica Vijeća sigurnosti složilo da su protesti u Iranu zabrinjavajući, ali su te zemlje, također kritizirale politiku petnaeste članice – SAD-a, prema navedenim protestima. Slično se, piše, ponovilo i nakon Trumpovog priznanja Jerusalema kao glavnog grada Izraela. Izraelski autor navodi kako je uobičajeno da američka ambasadorica u UN-u drži govore u kojima oštro napada Iran ili brani Trumpovu odluku u vezi sa Jerusalemom, ali da to postaje sve žalosnije slušati, s obzirom na to da je gotovo postalo pravilo da su Sjedinjene Države usamljene u stavu prema gotovo svim svjetskim problemima.

On je zaključio da Sjedinjene Države, uprkos tome, insistiraju na sjednicama Vijeća sigurnosti kako bi se “junačile pred Palestincima i Pakistanom, ali da se na pitanju Sjeverne Koreje i Irana pokazuje da Sjedinjene Države gube autoritet i ugled u svijetu.

(Izvor: arabi21.com)

MAHATIR MOHAMMAD, KANDIDAT OPOZICIJE ZA PREMIJERA MALEZIJE

Komanda ruske vojne baze u Hamiminu optužila je Sjedinjene Američke Države za ratne zločine protiv sirijskih civila na jugu zemlje.

Igor Konašenkov, glasnogovornik ruske baze, obrušio se i na američku vojnu bazu u gradiću Tenef u blizini sirijsko-jordanske granice, kazavši kako se američke trupe tu nalaze nelegalno. Konašenkov je optužio američke trupe, koje se nalaze u ovoj bazi, da ne dopuštaju dostavljanje ruske humanitarne pomoći civilima u tom području, dok istovremeno sami ne pružaju nikakvu pomoć civilima.

“Zabrana svakog približavanja Tenefu u krugu od 55 kilometara pod prijetnjom potpunog uništenja, desetina hiljada sirijskih izbjeglica ostavilo je bez humanitarne pomoći”, kazao je Konašenkov i dodao: “Ponašanje američkih snaga i takozvanog međunarodnog saveza u ovom području može se opisati jedino kao ratni zločin.”

U posljednje vrijeme intenzivirane su međusobne optužbe Rusa i Amerikanaca za činjenje zločina u Siriji, pa i ovu izjavu iz ruske baze treba sagledavati u tom kontekstu.

(Izvor: eldorar.com)

Muslimani na ostrvima KOMORI

Ima jedna muslimanska zemlja za koju mnogi sa našeg govornog područja nisu nikad čuli. Tu zemlju čini skupina ostrva koji se zovu Komori, a službeni naziv je Unija Komora. U ovom tekstu donosimo nekoliko informacija o ovoj zemlji u kojoj je stanovništvo skoro sto posto muslimansko.

Komori su grupa ostrva u Indijskom okeanu, sjeverozapadno od Madagaskara. Grupa ostrva sastoji se od: Anžuan, Grande Comore, Mayotte i Moheli i još nekoliko vrlo malih ostrva.

Sva ova ostrva osim Mayotte pripadaju federalnoj državi Komori i predstavljaju državu unutar ove federacije. A Mayotte je francuski prekomorski departman.

Ostrva imaju vulkansko porijeklo i geološki gledajući ova ostrva su mlada. Vulkan Karthala na Grande Comore još uvijek je aktivan, 2006. je eruptirao. Oko nekih od ostrva nalaze se koralni grebeni, a more oko ostrva može biti i 3000 m duboko.

Površina ova četiri ostrva iznosi

2.361 km². Ovo nam pokazuje da se radi o vrlo maloj zemlji. Broj stanovnika procjenjuje se na otprilike 800.000, a u Mayotte živi oko 200.000 stanovnika.

DEMOGRAFIJA

Izuzme li se veoma mala hrišćanska manjina, stanovništvo Komora isključivo je islamske vjeroispovijesti. Zvanična statistika o vjerskoj strukturi stanovništva ne postoji. Procjene o broju muslimana u odnosu na ukupnu populaciju skoro su identične i predstavljaju se sa najmanje 98%, preko 98,3%, zatim 99%, pa, čak, i 99,6%. Hrišćani koji žive na Komorima uglavnom su stranci, tačnije

Francuzi, zatim Madagaskarci i osobe porijeklom sa Reuniona. Pretpostavlja se da do 300 autohtonih Komorijana slijedi hrišćanstvo. Od blizu 800.000 komorskih muslimana, ogromna većina slijedi sunijski šafijski mezheb. Unutar indijske komune prisutna je mala, ali utjecajna skupina ismailija. Procjene u kojima se udio muslimana u stanovništvu Komora predstavlja sa 86% su pretjerano niske i neutemeljene. (*Svjetski almanah demografske istorije muslimana*)

POVIJEST

Neki rani izvori spominju trgovačke rute muslimana i da su Arapi i Perzi-

janci redovno obilazili ova ostrva, tako da je s njima i islam došao na ovo područje. Komori su imali bitnu poziciju u morskoj trgovini iako su relativno mnogo udaljeni od istočne obale Afrike. Bilo je kontakta sa današnjim državama Tanzanijom, Zimbabveom, Mozambikom i Kenijom. (The International Journal of African Historical Studies)

Evropljani su se zanimali za Komore i ova ostrva imala su strateški položaj za brodove koji su plovili prema Indiji i drugim dijelovima Azije. Nakon dolaska Portugalaca na početku petnaestog stoljeća i pada istočnoafričkih sultanata, snažni omanski sultan Saif b. Sultan počeo je da potiskuje Nizozemce i Portugalce. Njegov nasljednik Said b. Sultan povećao je utjecaj Omana u regiji i premjestio je svoju administraciju u blizinu Zanzibara koji je došao pod omansku vlast. Komori su ipak ostali nezavisni. (Thomas Spear. 1984. The Shirazi in Swahili Traditions, Culture, and History. History in Africa. African Studies Association)

FRANCUSKA KOLONIJALIZACIJA

Portugalski istraživači prvi put su posjetili arhipelu 1503. godine. Godine

1793. malagasijski borci sa Madagaskara pravili su upade na ostrva tražeći žrtve da ih učine robovima. Procjenjuje se da je na Komorima 1865. godine oko 40% stanovništva bilo robovi. Francuzi su prvi put uspostavili koloniju 1841. godine. Komori su služili kao stanica za trgovce koji su putovali u Indiju i Daleki istok, tako je bilo dok se nije otvorio Suecki kanal, i to je znatno umanjilo promet kroz Mozambički kanal. Komorska ostrva su Francuzi i drugi trgovci koristili kao velike plantaže sa kojih su proizvodi išli u druge države. (Barbara Dubins. The Comoro Islands: A Bibliographical Essay. African Studies Bulletin. African Studies Association, september 1969.)

Godine 1912. protektorati su ukinuti, a ostrva su postala provincija kolonije Madagaskar. (André Bourde. The Comoro Islands: Problems of a Microcosm. The Journal of Modern African Studies, may 1965.)

Sa Francuskom je postignut dogovor 1973. da Komori postanu neovisni 1978. Referendumi su održani na sva četiri ostrva. Stanovnici na svim ostrvima osim na Mayotte većinski su glasali za nezavisnost. Ali, već 6. jula 1975. komorski parlament usvojio je unilateralnu rezoluciju nezavisnosti. Ahmed Ab-

dallah proglasio je nezavisnost Komora i postao je prvi predsjednik. Nakon nezavisnosti Komori su prošli kroz burna vremena. Od nezavisnosti desila su se dvadeset dva pokušaja vojnog udara, neki su uspjeli, a neki ne. Četiri puta plaćenici sa francuzom Bobom Denardom na čelu preuzeli su vlast. Dva puta, u 1978. i 1990., Francuska je vojno intervenisala. Godine 2001. stupio je novi ustav na snagu pri čemu je zemlja dobila jednu federalnu vrstu uprave.

“VELIKI BRAK”

Na Komorima ima jedan interesantan običaj. Naime, kad se muškarac i žena vjenčaju, to se onda naziva “malim brakom”, a nakon toga dolazi “veliki brak”. To je stara tradicija koja se prenosi sa generacije na generaciju na ostrvima Grande Comore, Moheli i Andžuan, i to je simbol socijalnog statusa i taj događaj neizbježan je za svakog Komorca koji drži do sebe, čak ni visoki državni zvaničnici to moraju da urade. Ako to ne urade, onda se to smatra manjkavošću. Neke elemente nacionalne nošnje Komorci samo mogu da nose ako su obavili veliki brak, isto važi i za prve safove u džamijama. Mali

brak je malo okupljanje koji se proslavi i to je dovoljno dok par ne odluči da je vrijeme za veliki brak, ako mogu da plate sve troškove. Veliki brak se desi najkraće godinu nakon male ceremonije, a nekad i mnogo godina nakon toga. Veliki brak uključuje jednu seriju proslava i okupljanja koja može da potraje i dvije sedmice kako bi svi iz sela, a nerijetko i iz susjednih sela, bili uključeni u proslavu. Veliki brak je bitan za oboje, i supruga i suprugu. Neke estetske pripreme počnu šest mjeseci prije događaja, a nekad žena počne samo sedmicu prije sa pripremama, ovisno o finansijskom stanju. Ovo veliko slavlje košta hiljade eura, a nekad dostigne i cifru od 20.000 eura, što predstavlja ogromne sume gledajući da su Komori među dvadeset najsiromašnijih država na svijetu. Iako finansijsko stanje nije dobro kod mnogih, Komorci se ipak pridržavaju ove tradicije i štede godinama za ovu ceremoniju. U društvu se neko ko još nije prošao ovu ceremoniju smatra "nezrelim" i nepotpunog socijalnog statusa. Ovaj događaj ima ogroman utjecaj i na sam brak, supružnici osjećaju da je njihova veza sada još jača i bolja i da još više vole nego prije. (*Aljazeera.com*)

MAYOTTE, OSTRVO SMRTI

Svakodnevno čitamo vijesti o migrantima koji tragično stradaju na

Sredozemnom moru u pokušaju da se domognu Evrope. Međutim, u istom momentu na jednom drugom mjestu dešava se ista tragedija već dugo vremena, ali o toj tragediji vrlo se malo piše.

Ostrvo Mayotte je dio Francuske, to je 101. departement Republike Francuske, a ujedno je i centar jedne velike krize na Indijskom okeanu. Mayotte ima površinu od oko 400 kvadratnih kilometara i populaciju od nešto više od 200.000 stanovnika. Većina njih su muslimani. Ostrvo je okruženo koralnim grebenima i drevni arapski moreplovci često bi se nasukali sa svojim brodovima zbog varljivo plitkog mora na nekim mjestima, zbog toga su to ostrvo nazvali Ostrvo smrti.

Godine 1995. vize za ulaz na Mayotte uvedene su za stanovnike Komora. Procedure su skupe i teške i mnogi sa Komora se usude na vrlo opasan i skup put, preko mora u malim pretrpanim čamcima pokušavaju da dođu do Mayotte. Od Andžučana do Mayotte ima oko 70 kilometara. Relativno visok postotak se uguši na tom putu. Ovi čamci se vrlo lahko prevrnu. Vlasti sa Andžučana tvrde da je broj žrtava od 1995. godine oko 50.000, a Francuzi tvrde da je brojka mnogo niža, između 7.000 i 10.000. Može se reći da je ovo more između Andžučana i Mayotte jedno od najvećih grobalja na svijetu. Većina žrtava su žene i dje-

ca koji se nadaju boljem životu. Ipak, nakon te nade mnogi budu razočarani nakon što ne nađu to čemu su se nadali. Uvijek vreba opasnost od deportacije jer je skoro nemoguće dobiti neku boravišnu vizu. A oni koji legalno predaju zahtjev za azil, godinama čekaju, nekad i 20 godina, da se zahtjev obradi. Vlasti na Mayotte procjenjuju da je oko 40% stanovnika ilegalno nastanjeno, što za mnoge znači da nemaju pristup obrazovanju ili zdravstvenom sistemu. Razočarenje je veliko i kad ih ne dočekaju s gostoprimstvom stanovnici Mayotte koji su inače porijeklom isti narod.

Što se tiče toga da je ostrvo Mayotte ostalo pod francuskom vlašću, nakon proglašavanja nezavisnosti koju Francuska nije priznala u prvom momentu, Francuzi su organizovali, kontrolisali i nadzirali drugi referendum na ostrvu Mayotte, priznali su nezavisnost ostalih ostrva. Ishod toga bio je da je ostrvo Mayotte ostalo u sastavu Francuske. Francuska itekako ima interes da imaju svoju strateški važnu teritoriju tako daleko u Indijskom okeanu. A na drugim ostrvima jedan Francuz Bob Denard vodio je vojni udar i uslijedili su mnogi udari, ali Komori su ostali nezavisni. Ova nestabilnost dovela je do toga da su Komori jedna od najsiromašnijih zemalja svijeta. (*Aljazeera.com*)